

L'OPINIÓ

ANY V — NUM. 213 — BARCELONA, DIUMENGE, 7 DE FEBRER DE 1932

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Plaça de la Universitat, 6, entresol
Telèfon 24647

IMPREMTA:
Sardenya, 202. — Telèfon, 53758

El senyor Lerroux ha obrat lleialment amb Catalunya, i més d'una vegada s'ha imposat als seus amics polítics per tal que votessin a favor de l'Estatut

(D'unes manifestacions del senyor Macià, ahir, a la Generalitat)

NACIONALISME VERITAT

Per N. Battestini

Ben a la lleugera, són qualificats de nacionalistes moviments que no tenen res a veure-hi. Per exemple, hom sent i llegix, manl'agada, que és un moviment nacionalista el que porta el Japó a l'agressió contra Xina i l'ocupació de la Manxúria, ara, talmunt com agredí i ocupà la Corea ja fa alguns anys. Cal rectificar-la, aquesta denominació, puix qualifica, ben gratuïtament, de nacionalista, un moviment que per ésser l'exteriorització fora del propi país nacional de la força brutal de l'Estat, amb l'objecte primordial de posar pobles que no en són sota el domini dels japonesos, no és altra cosa que un moviment imperialista.

Tampoc no és un moviment nacionalista, tot i ésser-ne dit sovint, el que mena Mussolini assistit de les seves camises negres, perquè Itàlia ja és lliure en tota la seva extensió i el moviment feixista, sense l'objectiu immediat de l'alliberament d'una part de la nació, que restés oprimida, no és més que un propòsit d'agredir i subjugar altres pobles diferents de l'Itàlia. És, també, un moviment imperialista.

I al costat d'aquests moviments arbitràriament qualificats de nacionalistes i semblants amb ells, cal posar-hi el de Pilsudsky a Polònia, oprimint les minories nacionals no poloneses i retinent Vilna, que és lituana. També el que Hitler voldria aixecar—apoderant-se del Reich—a Alemanya i el que desfermaria l'Acció francesa a França.

Tots aquests moviments tenen una característica comuna: el propòsit d'exterioritzar la sobirania de l'Estat fora del país nacional, fent valer la força brutal de l'agressió contra altres pobles. Aquesta característica és suficient per a negar-los tot caire nacionalista i qualificar-los, amb major propietat, d'imperialistes. Però, de més, tenen encara, tots ells, una altra coincidència remarkable, que és la que l'Estat que esdevé opressor comença per desconfiar els drets dels propis ciutadans i no els deixa ésser lliures, perquè si són lliures els japonesos sota el pes feixug de l'Estat semi-feudal que té per cim el Mikado, ni són lliures els italians aixafats per la negror de Mussolini, ni són lliures els polonesos vexats pels sorges de Pilsudsky. I no cal dubtar que tampoc no serien lliures els alemanys si manés Hitler, ni els francesos si els fes la llei Daudet i la seva Acció Francesa.

Sota aquest aspecte, trobem altres moviments que s'han apoderat de l'Estat, que es diuen cívics i que no agredeixen els pobles veïns per absoluta impotència, però que vexen i vilipendien els propis ciutadans. És el cas de la caiguda monarquica borbònica i el de l'actual dictadura portuguesa exercida, a quatre mans, per Carmona i Oliveira Salazar.

Recíprocament, hi ha Estats sor-

titats damunt d'un simulacre de règim liberal en el propi país nacional, però que subjuguin i oprimen altres pobles que tenen dret a ésser lliures. En són exemple, Anglaterra, que oprimeix l'Índia i Egipte, i els Estats Units, que de la fórmula de Monroe n'han fet "Amèrica i Filipines per als nord-americans".

Tots aquests moviments, doncs, mancats de generositat, inhumans, contraris al progrés i contraris al dret natural, són moviments imperialistes, alguna vegada qualificats equivocadament de nacionalistes, puix que el nacionalisme mai no és inhumà, sempre és generós, exalta el progrés i exalta el dret per damunt de tot. De més, els moviments nacionalistes veritat es produeixen en pobles que malgrat no tenir un estat lliure o autònom, tenen la consciència nacional prou desenvolupada perquè els revolti l'opressió exercida damunt d'ells per altres Estats més forts. I aquests pobles, que tenen tots els atributs nacionals, que tenen totes les característiques que fan d'ells veritables nacions, no tenen Estat, no exerceixen sobirania. Són nacions, però nacions decadentes. Per això reclamen l'atribut estatal de la sobirania.

La majoria de veritables moviments nacionals que s'han produït al món han triomfat. Els txecs ja són lliures, també els finlandesos i tenen un Estat lliure els irlandesos. Gairebé no queden per triomfar altres moviments nacionalistes veritat, que l'egipci, l'indidí, el basc i el català, i llur triomf no és llunyà. Primer, perquè la mentalitat humana ha evolucionat prou perquè cap poble, per arreltats que tingui els sentiments imperialistes, vulgui mantenir-se d'altres indefinidament subjugats. En segon lloc, perquè tampoc no podrien. En efecte, la incorporació de les grans masses populars i proletàries als moviments nacionalistes, fa cada vegada més respectables i poderosos els pobles als quals fou arravatada llur sobirania, enfront dels Estats que la detenten.

I en el cas de la Nació catalana podem apreciar tots dos extrems a què ens referim. Per banda d'Espanya, un canvi notable de mentalitat en el sentit de la comprensió i de la cordialitat, remarkable, sobretot, des de l'adveniment de la República. Per banda de Catalunya, la incorporació del proletariat al moviment nacionalista, farà triomfar aquest per damunt de totes les contingències. És una convergència de factors que ens autoritzen — sense reflar-nos en massa—per a creure que les Constitucions tindran visió exacta de les possibilitats del moment històric i acceptant en la seva totalitat l'Estatut de Catalunya, tal com fou redactat per la Generalitat i plebisicitat pel poble català, contribuiran a resoldre dintre de la major cordialitat, ara que encara n'és hora, el ple secular de la llibertat nacional de Catalunya.

Ahir a les quatre de la tarda va tenir lloc l'acte anunciat de descobriment de la làpida que dona el nom de Martí Vilanova al carrer de Catalunya, de la barriada del Clot.

La cerimònia va celebrar-se al començament del carrer Catalunya, xamfrà al carrer de Pere IV.

Hi assistiren, el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol, en representació de Francesc Macià, l'alcalde de la ciutat, doctor Jaume Alguader, i el tinent d'alcalde del nostre Ajuntament, senyor Ernest Ventós, i un gran nombre d'amics de Martí Vilanova i de ciutadans d'aquella barriada.

Tots els breus parlaments, evocadors del gran patriota, foren ovacionats.

A les set del vespre, tal com estava anunciat, va tenir lloc a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, la vetllada d'homenatge a la memòria de Martí Vilanova, l'homenaje que morí a l'exili per la llibertat de la nostra terra.

Molta estona abans de l'hora anunciada, la sala d'actes de l'Ateneu i les dependències veïnes eren plenes de gom a gom.

En entrar a la sala el President de la Generalitat de Catalunya, va ésser saludat amb una entusiàstica ovació. El President de la Generalitat anava acompanyat del conseller de Cultura senyor Ventura Gassol, del secretari de la Presidència, senyor Joan Alavedra, del secretari del senyor Gassol, Melchor Font i de la Junta del Ateneu, senyors Ramis J. M. Sucre, i de nombrosos amics significats de Martí Vilanova.

Obri l'acte el senyor Ramis, el qual en un breu parlament va expressar la seva satisfacció en saludar els amics presents de Martí Vilanova. Va recordar que Martí Vilanova va ésser soci del Centre i que, per tant, dir amics de Vilanova, en aquests cas és com dir amics de l'Ateneu Enciclopèdic, en nom del qual dona a Francesc Macià les glòries per la seva assistència a l'acte.

Declaracions del President de la Generalitat

El dictamen de l'Estatut aprovat per la Comissió Parlamentària serà estudiat paraula per paraula i es presentarà un vot particular

Ja donarem compte en l'edició d'ahir de la tornada de Francesc Macià de Lleida, on ha passat uns dies. Ahir, al migdia, reintegrat novament a les seves tasques habituals, reemprengué les converses amb els informadors.

Tingué lloc ahir l'entrevista entre el President de la Generalitat i els periodistes, al despatx oficial de la Presidència. La conversa es decantà, naturalment, cap al dictamen de l'Estatut de Catalunya aprovat per la comissió parlamentària encarregada dels estatuts d'autonomia que han estat presentats per diverses "regions".

Després de les salutacions habituals, els periodistes començaren les seves preguntes, a les quals respongué el President clarament i concretament.

—Sembla—digué un periodista al President—que el dictamen de l'Estatut de Catalunya aprovat per la Comissió Parlamentària, el multa considerablement.

—Es aquest un afer—respongué Macià—del qual ja se'n va parlar extensament en la darrera reunió de Parlamentaris Catalans que ha tingut lloc i s'acordà que els representants de Catalunya a la Co-

missió d'Estatuts, senyors Lluhi i Antoni Xirau, presentarien a les Corts un vot particular en el qual constaria tot el que s'estimi necessari afegir o bé modificar a l'esmentat dictamen.

Després d'aquestes paraules del President, el periodista alludí li preguntà si li era possible fer un avenç de quelcom del que diria el vot particular de referència.

—No és possible en aquests moments—respongué Macià—precisar els punts concrets que servirán de base per a formular el vot particular, puix que serà producte d'un estudi minuciós del dictamen, estudi que consistirà, com ja poden pensar, en examinar paraula per paraula tot el seu contingut.

Canviant de conversa, hom preguntà al senyor Macià quina era la seva opinió referent a un article aparegut a L'OPINIÓ, en el qual es fa un fervorós elogi del senyor Lerroux.

—Jo he dit diverses vegades que el senyor Lerroux ha obrat sempre lleialment amb Catalunya i fins més d'una vegada s'ha imposat als seus amics polítics per tal que votessin a favor de l'Estatut. Lerroux—següí dient—és un fer-

vent republicà i crec que seguirà ésser el mateix, sense que el pugui fer variar certs elements que ara se li acosten... Per més que això es veurà ben aviat.

A preguntes dels periodistes afegí el senyor Macià que el seu viatge a Lleida fou motivat per afers absolutament particulars, entre altres el goig de visitar diversos familiars seus que feia temps no havia vist.

Digué el President de la Generalitat que avui no li serà possible traslladar-se a Figueres, on tindran lloc diversos actes dedicats a la memòria de Martí Vilanova.

He tramés una corona—afegí—recordareu que no fa gaires mesos vaig tenir l'honor d'assistir a un acte a honor del meu estimat amic Vilanova, que tingué lloc al cementiri on reposen les seves despulles i avui, a la tarda, assistiré a l'acte que se celebrarà a l'Ateneu Enciclopèdic Popular del carrer del Carme.

En acomiadar-se dels informadors i a preguntes d'ells digué el senyor Macià que probablement al vespre aniria a l'Orfeó Gracienc, on se celebrarà un festival commemoratiu de les Noces d'argent d'aquella entitat.

ACTES D'HOMENATGE A MARTI VILANOVA

Descobriment d'una làpida i vetllada d'homenatge, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular

Parlaments del President de la Generalitat, Francesc Macià i del conseller de Cultura, Ventura Gassol

Ahir a les quatre de la tarda va tenir lloc l'acte anunciat de descobriment de la làpida que dona el nom de Martí Vilanova al carrer de Catalunya, de la barriada del Clot.

La cerimònia va celebrar-se al començament del carrer Catalunya, xamfrà al carrer de Pere IV.

Hi assistiren, el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol, en representació de Francesc Macià, l'alcalde de la ciutat, doctor Jaume Alguader, i el tinent d'alcalde del nostre Ajuntament, senyor Ernest Ventós, i un gran nombre d'amics de Martí Vilanova i de ciutadans d'aquella barriada.

Tots els breus parlaments, evocadors del gran patriota, foren ovacionats.

A les set del vespre, tal com estava anunciat, va tenir lloc a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, la vetllada d'homenatge a la memòria de Martí Vilanova, l'homenaje que morí a l'exili per la llibertat de la nostra terra.

Molta estona abans de l'hora anunciada, la sala d'actes de l'Ateneu i les dependències veïnes eren plenes de gom a gom.

En entrar a la sala el President de la Generalitat de Catalunya, va ésser saludat amb una entusiàstica ovació. El President de la Generalitat anava acompanyat del conseller de Cultura senyor Ventura Gassol, del secretari de la Presidència, senyor Joan Alavedra, del secretari del senyor Gassol, Melchor Font i de la Junta del Ateneu, senyors Ramis J. M. Sucre, i de nombrosos amics significats de Martí Vilanova.

Obri l'acte el senyor Ramis, el qual en un breu parlament va expressar la seva satisfacció en saludar els amics presents de Martí Vilanova. Va recordar que Martí Vilanova va ésser soci del Centre i que, per tant, dir amics de Vilanova, en aquests cas és com dir amics de l'Ateneu Enciclopèdic, en nom del qual dona a Francesc Macià les glòries per la seva assistència a l'acte.

A continuació va fer ús de la paraula el senyor Jaume Miravilles, el qual, en un emocionat parlament, va recordar una pila d'anècdotes del gran patriota mort en l'exili. Miravilles, íntim amic de Martí Vilanova, va dir que aquest és un bell exemple d'optimisme evident i abrandat i a la vegada de pes simisme, ofegat sovint per tal de no desencoratjar els que el voltaven.

Digué Miravilles, que Martí Vilanova, un veritable gegant, havia anat a les idees extremes, en doctrina nacional i social, per exuberància física, per joventut esportiva.

per als seus companys de causa, a la presó, a l'exili, i en els moments de preparació i de realització de la gesta de Prats de Molló. Recorda l'enyorança que sentia Vilanova en l'exili, el seu casament a Cerbère epadrinat per Francesc Macià.

Una vegada fracassat el cop material de Prats de Molló, Martí Vilanova es trobà pobre i, fent d'electricista, es guanyava modestament la vida. En aquests moments, Vilanova estudià intencionat i metòdicament. Completà la seva magnífica intuïció amb la formació científica.

Miravilles recorda, emocionat, el dia en què Martí Vilanova va caure malalt, el mateix dia de la caiguda de la dictadura de Primo de Rivera, i els moments de la seva mort.

I acaba la seva magnífica evocació amb la lectura d'una poesia francesa de Tristan Rémi.

L'ovació amb què van ésser premiades aquestes paraules de Jaume Miravilles va entroncar-se amb la que esclatà en alçar-se el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol.

EL PARLAMENT DE VENTURA GASSOL

El conseller de Cultura de la Generalitat va començar manifestant l'emoció que li causava aquest acte d'homenatge.

Les responsabilitats

ELS DICTADORETS NO PODEN TENIR QUALITAT DE CIUTADANS

MADRID, 6.—A la proposta de responsabilitats per als que col·laboraren amb la dictadura es fixen 8 anys de inhabilitació política i del sufragi actiu i passiu per als ex-sots-secretaris, ex-directors generals i ex-assembleístes.

Si en anys als ex-governadors i ex-presidentes de les diputacions.

Quatre anys als ex-alcaldes i ex-tinentes d'alcalde de les ciutats de determinat nombre d'habitants.

El cas del senyor March

MADRID, 6.—Es reuní el ple de la comissió de responsabilitats que s'havia d'ocupar de l'assumpte March.

La comissió de replicació, com és sabut, retornà a la sub-comissió de gestió la petició del processament del senyor March, per entendre que no estaven definits ni concrets els càrrecs en què es basava.

La sub-comissió l'elevà al ple i aquest ha acordat denamar novament a la comissió de replicació, un informe sobre la petició, que la fonamentava en un doble delictes de prevaricació.

El dictamen relatiu a l'Estatut de Catalunya

Comentaris de la premsa madrilenya

Madrid, 6. — "Luz" comenta avui el text del dictamen relatiu a l'Estatut de Catalunya dient:

"Anticipémonos a manifestar que el projecte en su actual redacción puede considerarse inmejorable. Reúne con la necesaria claridad y estilo sobrio la suficiente flexibilidad y permite el desenvolvimiento político de Cataluña sin poner trabas en la organización del Estado por lo que resulta un elemento de extraordinaria eficacia.

La estructura orgánica puede calificarse de acertada y de este aspecto una sola puntualización juzgamos aconsejable según los dictados de la experiencia y la práctica de los países donde existen regímenes de autonomía y aun de federalismo.

El Presidente de la Generalitat que aparece con acierto elegido por el Parlamento regional no debe ser por un plazo fijo, sino indefinido con el fin de evitar los conflictos que pudieran originarse dado el grado de responsabilidad política del mismo a diferencia de la responsabilidad presidencial que sólo puede afectar a motivos graves.

Las garantías a los ciudadanos no catalanes frente al poder central, las relaciones de la Generalitat con el Estado, la distribución de atribuciones, etc., etc., nos parecen en general redactadas con acierto.

Sin embargo queremos llamar la atención sobre un detalle que consideramos destruir el sentido del Estatuto y que nos ha producido verdadera extrañeza.

Nos referimos al artículo 29 donde entre otras cosas se afirma que la Generalitat está obligada a adoptar las medidas necesarias para la ejecución de los tratados internacionales firmados por el Gobierno de la Generalitat.

Qué quiere decirse al hablar de tratados internacionales firmados por el Gobierno de la Generalitat?

Suponemos que se trata de normas de derecho internacional aceptadas por el gobierno de la Generalitat, pero si es así debe modificarse la redacción de dicho artículo.

En cuanto al primer párrafo figura además un "como si" susceptible de graves equívocos, y para que en ningún momento pueda prestarse ella abrigada interpretación de que la Generalitat tiene personalidad internacional y una capacidad para concertar tratados, es necesario que se reutilice para dejar bien aclarados todos los conceptos.

Aun cuando no creemos este en el ánimo de nadie semejante interpretación, preferiríamos ver suprimido del Estatuto concepto tan equívoco."

tenir la nostra llibertat, en aquells moments en què els nostres sentiments trepitjats, el pels seus estudis era constructiu. En els moments en què estem forjant la llibertat del poble dels nostres amors i de les nostres il·lusions, Martí Vilanova, tan ben definit pel meu estimat amic Miravilles, ens fora molt necessari. Són moments aquests de molta responsabilitat pels que es troben al davant del Govern. Des de dalt, cal mirar no a un costat solament, sinó a tot Catalunya i veure de quina manera podem arribar a fer triomfar el nostre ideal. Aquest ideal que portem al fons del cor, l'ideal de la llibertat de Catalunya, llibertat que serà tan radical com vulgui el poble de Catalunya.

Aquest poble, però, quan jo vaig tornar aquí en temps de la Monarquia, de la dictadura, va sentir com jo m'expressava exactament igual com ho havia fet a l'exili, vaig dir-li tot el que abans havia dit, sense amagar-li res, encara que això pogués perjudicar-me. En permetre'm entrar de nou, la dic-

tadura va equivocar-se, va creure que jo no diria res que em pogués comprometre, i jo vaig propagar arreu, i els meus companys em seguien, tot el que havia propagat a l'exili. Fou aleshores que aquelles prò-egandes aplegaren al nostre entorn tots els homes d'esperit esquerrà i fundarem l'Esquerra Republicana de Catalunya. El meu deure era, però, escoltar i interpretar els batents del meu poble i escoltant-los vaig veure que la immensa majoria del meu poble, era partidari en aquells moments d'una República Federal. Només una minoria molt exigua seguia fidel als ideals que jo havia promogut en temps de la Monarquia. És per això que elaborarem l'Estatut, el qual obtingué una votació no igualada per cap altre poble del món. Catalunya va votar la seva llibertat començant per l'Estatut i jo i el meu partit vàrem adquirir davant del poble de Catalunya, el compromís solemne de fer aprovar l'Estatut. I així estem.

Segueix a la pàgina 4.

Reunió del Govern

PER A L'ESTUDI DELS PRESSUPOSTOS

MADRID, 6.—Pocs minuts abans de les sis, arribà a la presidència el cap del Govern per a presidir l'anunciat consell de ministres.

Els periodistes li preguntaren si aquest consell seria dedicat a l'exàmen dels pressupostos i contestà:

Si, la reunió es dedicarà íntegrament a aquesta matèria.

—Continuarà el consell aquest vespre?

—Dependrà del que adelantem en aquesta reunió, però jo no sabia que es celebrassin consells el vespre.

El ministre del Treball, que arribà després d'ell, no digué res als periodistes.

El ministre de Finances arribà acompanyat de l'interventor general de l'Hisenda Pública, don Sixto Hontan.

—Vos sou l'home del dia—digueren els periodistes al ministre de Finances.

—Sí, efectivament, sere l'eix d'aquest consell.

A dos quarts de set arribà el ministre de Governació i els ministres mostraren la seva estranyesa, puix el creien absent.

Madrid, 6. — Pocs moments després de les onze de la nit, acabà el Consell de Ministres.

El primer en abandonar l'edifici de la Presidència, fou el ministre d'Obres públiques senyor Prieto, el qual manifestà als periodistes que sortia el primer per que se'n anava a Bilbao, d'on retornaria el proper diumenge.

Contestant a preguntes dels informadors sobre del què s'havia tractat en la reunió ministerial, digué que el Consell havia estat més llarg que de costum, però que solament s'havia tractat dels pressupostos.

Els ministres de Justícia, Agricultura i Instrucció pública, sortiren plegats, manifestant aquest darrer que havien tractat dels pressupostos i de la seva adaptació, adhiu d'importantes reduccions que possiblement serien introduïdes.

El ministre de Finances donà compte que el Consell s'havia dedicat a la tasca d'acabiar els pressupostos, però que no s'havia pres cap acord, però no haver-se pogut donar cim a la tasca, la qual continuaria en el Consell proper que se celebrarà el diumenge de la setmana entrant.

El president del Consell digué als periodistes, amb referència a la reunió ministerial, que havien deixat acabats els pressupostos de diversos ministres.

El proper diumenge—afegí—hom tractarà d'obres públiques i de les de Justícia i Comunicacions.

PRIMER CONGRES NACIONAL

Advertiments importants:

Fins a la data d'avui passen de TRES CENTES les Entitats que s'han inscrit per assistir a les sessions del Primer Congrés Nacional d'Esquerra Republicana de Catalunya que tindrà lloc al gran PALAU DE PROJECCIONS, dels jardins de Montjuïc, els dies 13 i 14 d'aquest mes.

Algunes Entitats, però, encara no han lliurat a la Secretaria del Partit, (Pelayo, 56, 1er. 1a.) juntament amb la carta d'inscripció, la corresponent llista de socis, avalada amb les signatures del President i del Secretari.

Recordem a les Entitats que es troben en aquest cas que procurin d'omplir aquest requisit com més aviat millor, per tal de donar facilitats a la tasca del Secretariat, i, per tant, a la bona marxa de la inauguració de les sessions del Primer Congrés Nacional.

Tenint en compte tot això, les Entitats inscrites i que no han tingut l'avinentesa de lliurar la llista de socis, són pregades de fer-ho fins per tot el dia 10 d'aquest mes.

El mateix advertiment fa el Secretariat quant al nomenament dels delegats, efectiu i suplent. Recordem, sobre aquest punt, que tots els delegats que han d'assistir a les sessions del Congrés han d'anar provistos d'una fulla credencial, signada pel President i el Secretari de l'Entitat que representin. Es convenien que la fulla credencial del delegat efectiu sigui a part de la del delegat suplent, en el cas que les Entitats en nomenin.

La Secretaria del Partit espera que totes les Entitats tindran en compte aquests advertiments i d'aquesta manera l'organització del nostre Primer Congrés Nacional tindrà les màximes facilitats.

Recordem, també, que les proposicions que facin referència a algun apartat de l'ordre del dia han d'ésser trametes a la Secretaria General del Partit per tot el dia 10 d'aquest mes, dimecres, degudament signades o avalades.